

İstanbul'un yeni nesil OSB ihtiyacı

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçıvan, kent in iki yakasında iki yeni nesil OSB'ye ihtiyaç olduğunu kamuoyuyla paylaştı. DÜNYA gazetesi İSO Başkanı'nın bu talebine yarım sayfalık yer ayırdı. Haber üzerine görece gelişmiş yörelerde iş insanlarıyla görüşmeler yaptık. Yeni nesil OSB'lerin had safhada bir ihtiyaç olduğunu gözledik. OSB sorunlarının çözümüne katkı yapabilmek için bir düzine yazıyla düşüncelerimizi paylaştık:

- Türkiye'nin "yeni nesil OSB'ler gündemi"/5 Ocak 18
- "Yenileşme etkisi" ve yeni nesil OSB'ler/12 Ocak 18
- Yeni nesil OSB'ler ve "yeniliklere farklı açıdan bakmak"/19 Ocak 18
- Yeni nesil OSB'ler ve "patates cipisi"/26 Ocak 18
- Yeni nesil OSB'ler ve "Dijital dönüşüm yatırımları"/1 Şubat 18
- "Kentleşme bağlamı" yeni nesil OSB'lerin hayati sorunudur/8 Şubat 18
- Yeni nesil OSB'ler ve "kümelenme bilinci"/15 Şubat 18
- "Korumacılık eğilimleri" ve yeni nesil OSB'ler/22 Şubat 18
- Yeni nesil OSB'lerde "ne yapmalıyız?"1 Mart 18

Akademik çevrelerin, medya mensuplarının, STK yöneticilerinin, bürokrasideki görevlilerin ve siyasi irade temsilcilerinin sahadaki somut sorunları irdeleyen düşünce yazılarına tepki verme gelenekleri oluşmadı, olgunlaşmadı. Yazılarla ilgili olarak değişik platformlarda sözlü

BUZDAĞININ DİŞİ
Rüştü Bozkurt

rustu.bozkurt@dunya.com

olarak çok sayıda soruya muhatap olduğumuz halde, yazılı olarak düşüncelerini paylaşanların sayısı bir elin parmak sayısını aşmazdı.

İSO için sınavdır

İstanbul'un iki yakasında, kapsamlı ve uzun soluklu yatırımların önünü açacak olan yeni nesil OSB'leri bir ortak irade çerçevesinde ele almanın zamanıdır. Kimse abarttığımızı sanmasın, yeni nesil OSB'ler ve onları bütünleyen Yeni Nesil Teşvik Sistemi, Kanal İstanbul ve Çanakkale Köprüsü kadar ivedi ve öncelikli, kaldıraç etkisi daha yüksek ve yarattığı ekonomik etkileriyle geri dönüşü çok daha kısa projelerdir.

Siyasi iradeden katılımcı ve kapsayıcı bir anlayışla güven yaratarak yatırım iklimi oluşturmasını isteyen STK yöneticileri, Yeni Nesil OSB Projeleri konusundaki tutum ve davranışlarıyla ciddi bir sınavdan geçecektir. Sınavın ilk ve önemli muhatabı da İstanbul Sanayi Odası olacaktır.

İSO yetkililerinin öncelikli sorumluluğu, bütün sivil inisiyatif temsilcileriyle bir çalıştay düzenleyerek, "İstanbul Yeni Nesil OSB'lerinin hayata taşınması nasıl bir yol izlenmeli?" sorusunun yanıtını arama olmalı. Yeni nesil OSB projesini hayata taşımının metodunu belirlemeli.

Toplumumuzun büyük eksikliklerinden biri, üretilen fikirlerin nasıl hayata taşınacağına metodlarıyla birlikte projelendirme olgunluğuna erişilememiş olmasıdır. Çok ciddi fikirler halinde ortaya konan çok sayıda projenin hayata taşınmasındaki aksamaların kök nedeni, metottan yoksun olmaktır. Metot özeni açığı kapatmadan yola çıkılırsa, İstanbul Yeni Nesil OSB'leri Projeleri de felsefeden yoksun, strateji, taktik ve operasyonları tutarsız ve sonuçları etkisiz çaba olarak tarihe intikal edebilir.

Denemek için neyimiz eksik?

İSO yöneticileri seçimleri geride bıraktı. Ülkemiz genelinde seçimler yapılarak yeni bir dönem başladı. Sahadaki gözlemlerim bana, bu yeni dönemde ülkemizde bir numaralı yapısal reform konusunun "veri yeterliliği ve veri güvenilirliği" olduğunu söylüyor. Reform önceliklerinin ikincisi, "hukuk devleti ve hukukun işlerliği"dir. Üçüncüsü, "Proje-Odaklı Teşvik Sisteminin Bütünselliği". Dördüncüsü, "OSB'ler gibi mekan sorunlarının çözülmesi" ve beşinci de "Ödünsüz gözetim ve denetim yapabilecek bağımsız kurumların" işletilmesi.

Nereden bakarsak bakalım, ister geleneksel yatırımlarımızı ileri-teknoloji donanımlı hale getirerek "katma değerli" ürünlere yöneltip "cari açığı" kapatmak isteyelim; isterse sayısal teknolojinin değişim dönüşümünü yakalayarak "yeni gelişmelere uyum sorumuzu" çözmeye uğraşalım; OSB'ler hayati öneme sahip alt-

yapılarıdır.

İSO ve diğer kuruluş ve kurumlar Sümer Rahibi'nin sözünü unutmamalı: "Şimdi değilse, ne zaman?"

Bütün içtenliğimizle, elimizden geldiği kadar geniş ufuklardan bakarak değerlendirme yapmaya çabalamalıyız. Önce, konunun ele alınma şeklini, ilerlemenin yol ve yöntemini belirleyen katılımcı ve kapsayıcı bir çalıştay yapmalıyız. Sonra, yeni nesil OSB projesini izleyecek, sistemli biçimde herkesi bilgilendirecek bir "merkezi yapı" oluşturmalıyız. Üçüncüsü, doğrudan ve dolaylı etkisi olabilecek bütün yapılarla ilişkiye geçmeliyiz; ilişki sonuçlarını kamuoyuyla paylaşmalıyız. Dördüncüsü, çalışmanın önündeki engelleri, aşılabilecek ve aşılacak olanlarını en küçük bir kaprise kurban etmeden herkesin bilgisine sunmalıyız. Beşincisi de, Finlandiya' adedi olduğu gibi her üç ayda "başarısızlık günü" düzenleyerek, neyi, neden başaramadığımızı sorgulamalıyız.

İstanbul'un Yeni Nesil OSB'ler Projesi İSO liderliğinde bütün STK yönetimlerinin mihengi olacaktır. Kimlerin gerçek anlamda katılımcı oldukları anlaşılacaktır. Kimlerin neden, hangi küçük ya da büyük hesapların peşinde olduğu açığa çıkacaktır. STK'ların bürokrasi ve siyasi iradeden uzlaşma talebinin, kendi içinde ne ölçüde başarılı olduğu kanıtlanacaktır.

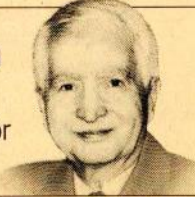
"Ülkenin bekasını" anlatımının, "kötülükleri saklayan kutsal şal" olmaktan çıkarılarak, "samimi ve bilgili bir tutum" olması, somut projelerle ölçülür.

İşletmeler yüzde 22.74 faizi kaldıramaz

OLAYLARIN İÇİNDEN

Tevfik Güngör

gungoruras@superonline.com

Ticari kredi faiz oranı yüzde 22.74'e kadar yükseldi.

Bir işletmenin yüzde 22.74 faizle yatırım ve üretim yapması ve de ayakta kalması çok zor.

İşletmelerin bazıları ticari kredi maliyetinin yüzde 24'ü aştığını söylüyorlar.

ISO'nun derlediği 500 büyük imalat sanayi kuruluşuna ait borçlanma oranları, imalat sanayisinde kuruluşların ne kadar büyük borç riski taşıdıklarını gösteriyor.

İmalat sanayisindeki kuruluşlarımızın toplam kaynaklarının yüzde 38.1'i öz kaynak, yüzde 61.9'u toplam borçlardan oluşuyor.

Kuruluşlarımızın toplam borçları öz kaynaklarının yüzde 160'ını aşmış durumda. Toplam borçların yüzde 60 dolayındaki kısmı kısa vadeli borçlar.

Merkez Bankası'nın Mayıs ve Haziran ayındaki faiz artışları, kredi ve mevduat faizlerinin yükselmesine yol açtı. Faiz oranlarındaki yükseliş, kredi maliyetlerinin artmasına yol açıyor. Geçen yılın sonunda bir veya üç ay vadeli mevduata uygulanan ortalama faiz yüzde 11.22 dolayındayken bu ay vadeli mevduat faizi ay-

lık yüzde 14.25'e, üç ay vadeli mevduat faizi yüzde 16.40'a yükseldi.

Kredilerin bir başka kaynağı bankaların Merkez Bankası'ndan aldıkları fonlardır. Merkez Bankası'nın bu fonlara uyguladığı faiz yüzde 17.75 oranında. Kredi kuruluşları bu yüksek maliyetlerle temin ettikleri kaynakları, ihtiyaç sahiplerine yüksek faiz ile aktarıyor. Yüksek faizden reel ekonomi kadar tüketicilerde olumsuz etkileniyor. İhtiyaç kredisi faiz oranı yüzde 24.26'ya ulaştı.

Hükümetin isteğiyle konut kredisinin aylık faizini yüzde 0.99'a indiren bankalar, kısa süre sonra aylık faizi yüzde 1.50'a doğru yükseltmek zorunda kaldılar.

Yüksek faizin yükü altında ezilen şirketler ve daralan talep ekonomide genel bir daralmaya yol açıyor.

Haziran ayı ithalat rakamları yatırım malı (sermaye malı) ithalatında yüzde 6.36, hammadde (ara malı) ithalatında yüzde 2.2 gerilemeyi gösterdi.

İstanbul Sanayi Odası Satın Alma Yöneticileri Endeksi iki aydır üretimde daralmayı işaret ediyor.

Bütün bunların temel nedeni, döviz girişlerindeki yavaşlamayı ve döviz fiyatlarındaki aşırı dalgalanmayı engellemek için, faiz oranlarının artışını göze almak oldu.

Faiz oranlarındaki bu artışın faturasını önce kredi kullananlar, sonunda bu ülkede yaşayanlar ödeyecekler.